

- Миретина М. С. Феминизация названий профессий, должностей, титулов и званий на материале франкоязычной прессы (Франция, Бельгия, Швейцария, Квебек) . URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/feminizatsiya-nazvaniy-professiy-dolzhnostey-titulov-i-zvaniy-na-materiale-frankoyazychnoy-pressy-frantsiya-belgiya-shveysariya>(дата звернення 27.11.2019)
- Нещеретова Т. Т. К вопросу о происхождении и онтологической сущности грамматической категории рода. *Вестник АГУ*. 2015. Вып.2 (153). С. 90 – 94.
- Словарь гендерных терминов / под ред. А. А. Денисовой. URL:<http://www.owl.ru/gender/index.htm> (дата звернення 27.11.2019)
- Carey B. John William Money, 84, Sexual Identity Researcher, Dies. D. Baquet . Manhattan, *New York Cit y: The New York Times Company*. A. G. Sulzberger, 2006. URL:<https://www.nytimes.com/2006/07/11/us/11money.html>
- Cerquiglini B. De Madame la Marquise à Madame la Ministre. Remarques sur un changement linguistique en France. *Dialogues et cultures*. 2005. № 50. *Le français, le défi de la diversité* . P. 107.
- DAF Dictionnaire de l'Académie française. URL: www.dictionnaire-academie.fr (дата звернення 26.11.2019)
- Goosse A. Le genre et le sex en littérature. Communication de M. André Goosse à la séance mensuelle du 10 décembre 1977. *Bulletin de l'Académie Royale de Langue et de Littérature Françaises*. Bruxelles, 1978. T. LYI . № 1. P. 71–76.
- Larousse .URL: <http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-monolingue> (дата звернення 26.11.2019)
- OQLF Office québécoise de la langue française fiche terminologie. URL: <https://gdt.oqlf.gouv.qc.ca/index.aspx> (дата звернення 26.11.2019)
- Trésor. URL:<https://www.cnrtl.fr/definition/>(дата звернення 26.11.2019)

(Матеріал надійшов до редакції 23.09.19. Прийнято до друку 19.10.19)

УДК: 811.111'25:616.89

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2019-78-12>

ХАВКІНА О. М.

(Національний університет «Запорізька політехніка»)

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ З ОХОРОНИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

Стаття присвячена особливостям передачі англомовних документів Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) з проблем охорони психічного здоров'я українською мовою. Розглядаються лексико-семантичні, структурно-граматичні особливості терміноодиниць, характерних для текстів цієї сфери. Аналізуються складності перекладу англомовних текстів зазначеної тематики українською мовою. Аргументується нагальність подібних наукових розвідок, пояснюється важливість та перспективність продовження досліджень у цьому напрямку.

Ключові слова: охорона психічного здоров'я, термін, переклад, інтернаціоналізм, аббревіатура, дестигматизація

Khavkina O. M. Specificity of translation of English-language texts on mental health. The article deals with the peculiarities of translating English-language documents on mental health developed by the World Health Organization (WHO) into Ukrainian language. The lexical, semantic, structural and grammatical features of the terms common for the texts of this sphere are considered. The problems of translation of English-language texts on the given subject into Ukrainian are analyzed. Reasons explaining the urgency of such scientific studies are given; the importance and potential benefits from further research in this area are explained.

The documents of WHO concerning mental health are translated into Ukrainian to help Ukrainian specialists implement the main ideas of the Mental Health Gap Action Programme (mhGAP) launched by the WHO Department of Mental Health and Substance Abuse in 2008. Translators working with such documents should take into consideration their specific features.

The texts on mental health are characterized by special terms among which are one-component as well as multi-component ones. Suffixation, prefixation and compounding are used to form one-component terms of the sphere. Nouns, adjectives and participles are main elements of two- and three-component terms. Numerous shortenings and abbreviations contained in the texts under the analysis are translated with corresponding shortenings or with corresponding full form of a term or terminological word combination. There are few abbreviations which are intersectoral homonyms so a translator should be particularly careful translating the texts on mental health. Translating internationalisms can also be problematic therefore transcoding can be an inappropriate method for translating some of internationalisms into Ukrainian.

Destigmatization processes are observed in the sphere of mental health. The lexemes reflecting these processes are found in the analyzed texts both in English and Ukrainian languages. The analysis of such lexemes shows an attempt to separate people who suffer from mental disorders from a disease itself, an attempt to minimize their feelings of guilt in order to destigmatize such categories of the population, as well as to motivate them to change their lives for the better.

Key words: mental health, term, translation, internationalism, abbreviation, destigmatization

Сьогодні Україна переживає цілу низку реформ у різних сферах, у тому числі у медичній. Вже з січня 2018 року Міністерство охорони здоров'я розпочало впровадження змін у системі охорони здоров'я. Частиною цієї загальної реформи є реформа сфери психічного здоров'я. У країні, в якій вже п'ять років точиться війна, «має місце проблема

кадрового забезпечення системи охорони психічного здоров'я, що визначає необхідність змін з метою забезпечення населення якісною допомогою відповідно до протоколів (в тому числі посилення ролі соціальних працівників, ерготерапевтів, психологів та психотерапевтів у наданні допомоги, впровадження спеціалізації медичних сестер у сфері психічного здоров'я тощо)» [Про схвалення Концепції 2017].

Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року було затверджено Концепцію Національної програми розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, метою якої є створення цілісної, ефективної системи охорони психічного здоров'я, яка функціонує в єдиному міжвідомчому просторі, забезпечує покращення якості життя та дотримання прав і свобод людини [Про схвалення Концепції 2017]. Плани по вдосконаленню психічного здоров'я включають: інтеграцію послуг із психічного здоров'я в первинну медичну допомогу, надання послуг мультидисциплінарними командами та надання послуг на базі громад

Для реалізації Концепції фахівці часто звертаються до спеціальних міжнародних документів, таких як «Посібник mhGAP з надання допомоги та гуманітарних надзвичайних станів (mhGAP-ГУМ)», який вперше було опубліковано Всесвітньою організацією охорони здоров'я у 2015 році, або «Клінічні настанови mhGAP для ведення психічних, неврологічних розладів і розладів, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин, у закладах охорони здоров'я загального профілю» (рік виходу – 2016) та інші публікації Всесвітньої організації охорони здоров'я, доступні на веб-сторінці ВООЗ. Питання якісного та адекватного перекладу зазначених документів українською мовою (для можливості їх використання у роботі вітчизняних фахівців сфери психічного здоров'я) обумовлює **актуальність** пропонованого дослідження. Кілька наукових розвідок автора було присвячено окремим аспектам перекладу текстів з психосоціальної підтримки [Хавкіна 2017; 2018].

Метою даної наукової розвідки є з'ясування особливостей відтворення англомовних термінології та текстів галузі охорони психічного здоров'я українською мовою. Досягнення поставленої мети передбачає виконання наступних **завдань**:

- 1) проаналізувати лексико-семантичні та структурно-граматичні особливості термінів галузі охорони психічного здоров'я;
- 2) простежити специфіку передачі англомовних текстів зазначеної тематики українською мовою;
- 3) з'ясувати можливі складнощі відтворення текстів з охорони психічного здоров'я цільовою мовою та запропонувати шляхи їх подолання.

Предметом нашого дослідження виступають англомовні тексти документів ВООЗ та їх українські переклади, **об'єктом** – особливості трансляції англомовних текстів галузі психічного здоров'я українською мовою.

Щодо структурних особливостей, то серед термінів, характерних для текстів з питань охорони психічного здоров'я, наявні як однокомпонентні, так і багатокомпонентні терміноодиниці. Однокомпонентні можуть бути утворені шляхом суфіксації (*carer* – піклувальник, *medication* – медикаменти), префіксації (*destigmatization* – дестигматизація, *dysfunction* – дисфункція), основоскладання (*psychoeducation* – психоосвіта, *psychosocial* – психосоціальний). Серед двоконпонентних найчастотнішими є утворені за натупними моделями: 1) Adj+N (*clinical management* – клінічне ведення, *psychosocial interventions* – психосоціальні втручання), 2) Participle II + N (*concerned individuals* – занепокоєні особи, *marked pain* – явний біль); 3) N+N (*carer support* – підтримка піклувальника, *management plan* – план ведення (пацієнта)). Проте при перекладі таких терміноодиниць частиномовна приналежність компонентів не завжди зберігається, наприклад: *developmental disorder* – порушення розвитку (прикметник та іменник англомовного термінологічного словосполучення було при перекладі замінено на 2 іменника); *child maltreatment* – жорстоке поводження з дитиною (англійський термін складається з 2 іменників, його український відповідник має у собі 4 компоненти: прикметник+іменник+прийменник+іменник).

Наведемо кілька прикладів багатокomпонентних терміноодиниць зазначеної галузі: *relevant medical conditions* – відповідні соматичні розлади, *to scale-up mental health services* – розширювати послуги охорони психічного здоров'я, *non-specialist health care providers* – надавачі послуг широкого профілю.

Проаналізовані документи також відзначаються наявністю в них значної кількості скорочень і абrevіатур. З 4 основних способів передачі скорочень і абrevіатур цільовою мовою для відтворення українською англomовних термінів аналізованої галузі активно застосовуються 2:

1) переклад відповідним скороченням: *CRPD* (*Convention on the rights of persons with disabilities*) – КПП (Конвенція ООН про права інвалідів), *EPS* (*extrapyramidal symptoms*) – ЕПС (екстрапірамідні симптоми); *IPT* (*group interpersonal therapy*) – ПІТ (інтерперсональна терапія); *PTSD* (*post-traumatic stress disorder*) – ПТСР (посттравматичний стресовий розлад); *WHO* (*World Health Organization*) – ВООЗ (Всесвітня Організація Охорони Здоров'я). Бачимо, що подекуди абrevіатури у порівнюваних мовах не збігаються за кількістю елементів: *WHO* – ВООЗ, *CRPD* – КПП; *I.M.* (*intramuscular*) – В/М (внутрішньом'язово), *I.V.* (*intravenous*) – В/В (внутрішньовенно / інтравенозно);

2) переклад відповідною повною формою слова або словосполучення: *ATC* (*amphetamine type stimulants*) – стимулятори амфетамінового типу.

У проаналізованих текстах з охорони психічного здоров'я нами не було знайдено жодного скорочення або абrevіатури, які були б перекладені транскодуванням або транскодуванням повної (вихідної) форми відповідного скорочення:

Інколи скорочення та абrevіатури можуть виступати компонентом довшої мовної одиниці, тобто брати участь у побудові терміноодиниці більш складної структури: *to manage MNS conditions* – вести ПНПР розлади; *MNS services* – послуги з лікування ПНПР розладів, *past MNS issues* – проблеми із ПНПР розладами у минулому, *MNS health care* – сфера охорони психічного здоров'я, *MNS history* – історія ПНПР розладів.

Зауважимо, що перекладачу, особливо менш досвідченому, треба бути уважним і враховувати контекст, щоб уникати помилок під час перекладу скорочень, пов'язаних із міжгалузевою омонімією. Так, сьогодні досить часто використовуваною, у тому числі й стосовно напруженої ситуації в Україні, є абrevіатура *OSCE* (*Organization for Security and Cooperation in Europe*) – ОБСЄ (Організація з безпеки і співробітництва в Європі). Проте в текстах з охорони психічного здоров'я зустрічаємо цю абrevіатуру з абсолютно іншим значенням: *The OSCE was initially established as a valid, reliable tool for the assessment of clinical competence in undergraduate education. – Спочатку ОСКІ було впроваджено як переконливий та надійний інструмент для оцінки клінічної компетентності бакалаврів, що спеціалізуються на догляді за людьми із психічними розладами.* Бачимо, що у цьому реченні *OSCE* (*Objective Structured Clinical Examination*) перекладається відповідним скороченням – *ОСКІ* (об'єктивний структурований клінічний іспит).

Також трапляються поодинокі випадки, коли англomовному повному, нескороченому багатокomпонентному терміну відповідає українська скорочена терміноодиниця, наприклад: *health care settings* – ЗОХ (заклади охорони здоров'я).

Значна група терміноодиниць аналізованої сфери перекладається калькуванням: *self-harm* – самоушкодження; *clinical tip* – клінічні поради (тут спостерігаємо граматичну трансформацію – заміну форми однини на форму множини); *women of child-bearing age* – жінки дитородного віку; *end-users* – кінцеві користувачі; *focus group* – фокус-група та ін.

Практично кожна країна у світі стикається з проблемою охорони здоров'я, незважаючи на рівень її розвитку і на рівень життя її громадян. Виникає необхідність обміну досвідом між спеціалістами, які говорять різними мовами. Часто мовою міжнаціонального спілкування виступає англійська. Тому не дивно, що англomовна термінологія, яка обслуговує галузь охорони психічного здоров'я, містить досить велику кількість інтернаціоналізмів. Переважна більшість таких інтернаціональних лексем при передачі їх

українською мовою транскодується: *dementia* – деменція, *epilepsy* – епілесія; *protocol* – протокол, *suicide* – суїцид, *symptom* – симптом тощо.

Проте трапляються нечисленні випадки, коли транскодування виступатиме хибним шляхом для передачі перекладуваної лексеми українською мовою. Так, термін *intervention*, справді, може перекладатися *інтервенція*. Проте, це можливо, якщо він виступатиме репрезентантом термінополя військової чи банківської справи, наприклад: *інтервенція* – насильне збройне втручання однієї або кількох держав у внутрішні справи іншої держави, агресія; валютна *інтервенція* – втручання центрального банку країни у формування курсу національної валюти. При перекладі текстів сфери охорони здоров'я для передачі цієї термінооддиниці необхідно дібрати один із її відповідників: *посередництво*, *корекція*, *втручання*, *виступ*, *захід* та ін. Розглянемо детальніше на прикладі: *The mhGAP approach consists of interventions for prevention and management of priority MNS conditions.* – Підхід *mhGAP* включає у себе **втручання**, спрямовані на попередження та ведення пріоритетних ПНПР розладів (бачимо, йдеться саме про **втручання** спеціаліста у перебіг хвороби для своєчасного надання допомоги. Будь-який інший відповідник аналізованої лексеми був би недоречним у цьому реченні).

Інший приклад: *“The Follow-up section” provides detailed information on how to continue the clinical relationship and detailed instructions for follow-up management.* – У підрозділі «Подальше ведення» надано детальну інформацію про те, як продовжувати підтримувати клінічні стосунки, та детальні інструкції про ведення пацієнтів у рамках подальшого **догляду**. Лексема **management** є інтернаціоналізмом, проте буде абсолютно неправильним транскодувати її при відтворенні речення українською мовою – необхідно дібрати відповідник серед можливих: *управління*, *керівництво*, *завідування*, *адміністрація*, *дирекція*, *організація виробництва*, *сміле поводження (ставлення)*, *лікування*, *надання медичної допомоги* тощо. Вважаємо, **догляд** найкращим та найадекватнішим варіантом трансляції аналізованої лексеми українською, оскільки мова йде про підтримку і допомогу людям із розладами, а отже, таким, які потребують догляду.

Ще один приклад: *Be sure to take a proper history.* – **Обов'язково збирайте анамнез належним чином**. Інтернаціоналізм **history** може перекладатися як *історія*, *минуле*, *розповідь*, *хроніка* тощо. Проте саме в цьому випадку, при трансляції текстів сфери охорони психічного здоров'я, цей термін правильно буде перекласти як **анамнез**, тобто історія розвитку хвороби.

У наступному прикладі, на наш погляд, перекладачем було якраз обрано хибну стратегію поверхневого ставлення до інтернаціоналізму, через що було викривлено сенс усього речення: *Do not use overly technical language in explaining proposed treatment.* – *Не використовуйте надмірно технічну мову, пояснюючи пропонований метод лікування*. На нашу думку, оскільки сфера надання послуг з психічного здоров'я мало пов'язана із технікою, краще було б перекласти це речення наступним чином: *Не використовуйте вузькопрофесійну термінологію / вузькоспеціальні терміни, пояснюючи пропонований метод лікування*

Для сучасного суспільства характерною є соціальна стигматизація – навішування соціальних ярликів, тобто пов'язування якої-небудь характеристики, ознаки (як правило, негативної і навіть стидкої, ганебної) з окремою людиною або групою людей, навіть якщо цей зв'язок не доведено або він взагалі відсутній. Наведемо кілька подібних тверджень. Так, часто жінку, яка сама виховує дитину (а тим більше, якщо вона має більше однієї дитини), вважається безвідповідальною, легковажною, такою, яка веде безладне особисте життя. Або в українському соціумі вважається ганебним або небезпечним для репутації звертатися по психологічну допомогу, тому що переважна більшість громадян переконані, що психічні захворювання невиліковні, а люди із психічними розладами, захворюваннями завжди соціально небезпечні.

Проте зауважимо, що останнім часом у суспільстві спостерігаються процеси дестигматизації у сфері охорони психічного здоров'я завдяки цілому комплексу послідовних

заходів, спрямованих на пом'якшення і покращення відношення до людей із психічними розладами. ВООЗ прийняла цілий ряд постанов і програм, «які наголошують на необхідності зміни підходів та підвищення уваги до... стигматизації та дестигматизації психічних розладів» [Галецька 2012]. Поступово змінюється ставлення громадян до психологів, психологічної допомоги і до тих, хто цієї допомоги потребує. Як правило, подібні зміни у суспільному житті знаходять відображення у мові. Так, у проаналізованих документах ВООЗ на позначення людей, які вживають наркотики і яких пересічні громадяни називають «наркомани», активно вживається терміноодиниця описового характеру *persons with disorders due to substance use* – *люди із розладами, пов'язаними із вживанням психоактивних речовин*. Замість «групи ризику» або «проблемні групи населення» (до яких належать підлітки, жінки дітородного віку, вагітні або які годують грудьми) спостерігаємо вираз *special populations* – *особливі групи населення*.

Аналіз подібних лексем дозволяє зробити висновок про спробу показати в самій мовній одиниці на позначення такої людини її потребу в отриманні психологічної допомоги, спробу зняти відповідальність людини за біду, в яку вона потрапила, мінімізувати почуття провини, спробу відділити проблему, від якої страждає людина, від самої людини з метою дестигматизації таких категорій населення, а також для мотивування їх змінювати своє життя на краще. Наприклад: *persons living with HIV* – *люди, які живуть із ВІЛ* (не *люди, хворі на ВІЛ*). Спостерігаємо начебто відокремлення хвороби від людини. Наведемо ще кілька прикладів, в яких описано шкідливі моделі поведінки пацієнтів, що страждають від розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин: *inability to care for children responsibly* – *неспроможність відповідально доглядати за дітьми* (не *безвідповідальне відношення до дітей*); *poor performance in expected social roles (e.g. parenting)* – *погана успішність у соціально очікуваних ролях (напр., батьківство)* (не *ухилення від батьківських обов'язків*). Бачимо, що і в англійських, і в українських багатокomпонентних терміноодиницях проявляється процес дестигматизації такої категорії батьків, які через вживання психоактивних речовин мають проблеми із виконанням своїх батьківських обов'язків.

Таким чином, доходимо певних **висновків**. Англomовні тексти з охорони психічного здоров'я, розроблені ВООЗ, а також їхні переклади українською мовою характеризуються вживанням в них великої кількості спеціальних термінів, серед яких наявні як однокомпонентні, так і багатокomпонентні. При перекладі багатокomпонентних терміноодиниць часто змінюється частиномовна приналежність їх складників.

Також проаналізовані тексти містять численні скорочення й аббревіатури, які транслюються українською відповідним скороченням або відповідною повною формою слова або словосполучення. Терміни-аббревіатури можуть виступати компонентом терміна більш складної структури. Значна кількість спеціалізованої лексики сфери охорони психічного здоров'я перекладається калькуванням або транскодуванням. Проте необхідно бути обачним, застосовуючи транскодування для передачі інтернаціоналізмів українською мовою, оскільки доволі часто необхідно враховувати контекст і робити відповідні трансформації. Процеси дестигматизації певних груп населення, особливо тих, які потребують психологічної допомоги, все більше проявляються на мовному рівні, як в англійській, так і в українській мові.

Вважаємо подальші наукові дослідження у цьому напрямку **перспективними**. Ми упевнені, що ця наукова розвідка, а також можливі подальші пошуки допоможуть як перекладачам-початківцям, так і більш досвідченим фахівцям з перекладу у виборі перекладацьких стратегій при трансляції окремих англomовних термінів і цілих текстів галузі соціально-психологічної допомоги українською мовою, що, в результаті, підвищуватиме рівень психологічної допомоги громадянам країни, в тому числі, тим, хто потерпає від воєнних дій на сході України.

Література

Галецька І. І. Психологічне здоров'я як проблема національної безпеки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2 (1). С. 49–58.

Клінічні настанови mhGAP для ведення психічних, неврологічних розладів і розладів, пов'язаними зі вживанням психоактивних речовин у закладах охорони здоров'я загального профілю : Програма дій ВООЗ у сфері психічного здоров'я (mhGAP) – Версія 2.0. ВООЗ, 2017. 173 с.

Про схвалення Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1018-2017-p> (дата звернення 26.11.2019).

Хавкіна О. М. «Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації» українською мовою у перекладацькому аспекті. *Комунікативний дискурс у полікультурному просторі* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (6-7 жовтня 2017 р.). Миколаїв, 2017. С. 220–221.

Хавкіна О. М. Проблема перекладу «Керівництва МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації» українською мовою. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія Філологія*. Маріуполь, 2018. С. 321–329.

Хавкіна Е. Терминология сферы социально-психологической поддержки в переводческом аспекте (на материале английского, украинского и русского языков). *Przestrzeń przekładu 2*. Katowice, 2017. С. 331–340.

mhGAP Intervention Guide for mental, neurological and substance use disorders in non-specialized health settings : mental health Gap Action Programme (mhGAP) – version 2.0. WHO, 2016. 173 p.

The World health report : 2001: Mental health : new understanding, new hope. WHO, 2001. 178 p.

World Health Organization. URL: <https://www.who.int/> (дата звернення 28.11.2019).

(Матеріал надійшов до редакції 10.09.19. Прийнято до друку 22.10.19)

УДК: 811.111'42

DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135/2019-78-13>

ХОЛМОГОРЦЕВА І. С.

(Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕЦИПІЄНТА У КАРНАВАЛЬНОМУ ДИСКУРСІ

У статті розглядається роль реципієнта у карнавальному дискурсі на матеріалі британської фольклорної п'єси. Карнавальний дискурс виокремлюється від фольклорного дискурсу та описується як символіко-ритуальна постійно відновлювана мовленнєва діяльність, що базується на культурному досвіді представників лінгвокультурної групи, і характеризується динамічністю, комічністю і спрямованістю на нівелювання загальноприйнятих норм соціуму. Карнавальна свідомість відбивається у характеристиках комунікантів як носіїв та трансляторів аксіологічного знання, дискурсивна роль яких залежить від вікової, гендерної, професійної й інших характеристик учасника фольклорного комунікативного акту.

Об'єктом аналізу обрано британську фольклорну п'єсу, яка визначається як автентичний драматичний твір британської лінгвокультурної спільноти, що є різновидом карнавального дискурсу. Карнавальний дискурс, в межах якого існує п'єса, передбачає те, що комуніканти як суб'єкти мовлення об'єднані у гіперсуб'єкт, зумовлений приналежністю учасників фольклорної комунікації до однієї лінгвокультурної групи та наявністю спільної традиції і концептуального аксіологічного поля. Проте, театралізований спосіб презентації британської фольклорної п'єси пропонує чітке розмежування виконавця та реципієнта, які приймають участь у створенні варіанту фольклорного тексту тільки у безпосередньому контакті.

В ході дослідження встановлені специфічні функції, що виконує реципієнт під час презентації британської фольклорної п'єси. Роль мотиватора є провідною, від якої залежить успішність або неможливість виконання традиційного твору. Реципієнт як помічник, цензор або доповнювач є активним учасником презентації п'єси, функції якого часто співпадають із функціями виконавця, що характеризує його як гіперсуб'єкта фольклорної комунікації. Статус коментатора властивий реципієнту в умовах інтернет дискурсу, особливістю якого є віддаленість у часовому вимірі та неможливість приймати участь у текстотворенні британської фольклорної п'єси.

Ключові слова: британська фольклорна п'єса, карнавальний дискурс, реципієнт, функції.

Kholmohortseva I. S. Functions of recipient in carnival discourse. The article deals with the role of the recipient in the carnival discourse based on British folk play. The carnival discourse has been separated from the folklore discourse and defined as a symbolic and sacral type of speech activity which is constantly reconstructed basing on the cultural experience of the representatives of one and the same cultural group. It is characterized as dynamic, comic, and directed at discrediting accepted standards of the society. Carnival type of conscious is reflected in special features of the communicants being the bearers and translators of axiological knowledge. The discourse role of the communicants as the participants of a folklore communication depends on their age, gender, profession, etc.

British folk play is defined as an authentic dramatic work of British language and cultural community and assigned to the carnival discourse. The latter implies that the communicants being the subjects of speech activity are united into a hyper-subject, that is determined by the belonging of the members of folklore communication to the same language and cultural group and by the presence